

ZESPÓŁ SZKÓŁ MUZYCZNYCH IM. CZESŁAWA NIEMENA

WE WŁOCŁAWKU

Załącznik nr 2 do programu nauczania przedmiotu
FORTEPIAN OBOWIĄZKOWY

WYMAGANIA EDUKACYJNE

DRUGI ETAP EDUKACYJNY:
PAŃSTWOWA SZKOŁA MUZYCZNA II STOPNIA
(WYDZIAŁ INSTRUMENTALNY)

Opracowanie: Jacek Szczepański

Włocławek 2017

Pierwszy rok nauki

1. Zdobyć podstawowej wiedzy na temat budowy i historii instrumentu

Uczeń:

- Potrafi wymienić i określić najważniejsze elementy budowy fortepianu;
- Rozróżnia barwę instrumentu podczas prezentacji utworu przez nauczyciela;
- Zna podstawowe zagadnienia dotyczące historii fortepianu.

2. Kształcenie podstaw gry na fortepianie

Uczeń:

- poznaje prawidłowy układ aparatu gry:
 - a) postawa przy instrumencie,
 - b) ułożenie rąk,
 - c) pozycja dłoni i palców,
 - d) swoboda nadgarstka,
 - e) koordynacja i niezależność rąk;
- poznaje podstawową notację muzyczną w kluczu wiolinowym i basowym:
 - a) przyporządkowuje nutę jako zapis graficzny właściwym klawiszom,
 - b) prawidłowo odczytuje nieskomplikowany rytm, znaki chromatyczne, takie jak: krzyżyk, bemol, kasownik,
 - c) poznaje zapis graficzny artykulacji, dynamiki i pedalizacji,
 - d) rozumie oznaczenia agogiczne;
- przy pomocy nauczyciela analizuje utwory pod względem budowy formalnej i przebiegu tonalnego.

3. Rozwój umiejętności technicznych i interpretacyjnych

Uczeń:

- poznaje utwory o różnych problemach technicznych:
 - a) biegłość palcowa,
 - b) gra dwudźwięków i akordów,
 - c) pochody pasażowe,
 - d) potrafi rozróżnić i wykonać podstawowe ozdobniki;
- poznaje poprawną technikę gry i podejmuje próby jej stosowania z wykorzystaniem:

a) artykulacji (portato, legato, staccato),

b) dynamiki,

c) agogiki,

d) stylistyki,

e) frazowania,

f) pedalizacji;

- rozumie możliwość kształtowania dźwięku;
- poznaje utwory w fakturze homofonicznej i polifonicznej;
- potrafi korygować dynamikę po sugestii nauczyciela;
- poznaje zasady prawidłowej interpretacji poszczególnych form i stylów.

4. Kształcenie umiejętności gry a vista

Uczeń:

- rozumie dokonaną przez nauczyciela analizę utworu;
- śpiewa samodzielnie i z nauczycielem tematy, frazy utworu;
- rozczytuje przy pomocy nauczyciela proste utwory w kluczu wiolinowym i basowym;
- dba o poprawną realizację tekstu.

5. Kształcenie umiejętności w zakresie gry zespołowej

Uczeń:

- poznaje utwory na cztery ręce lub proste akompaniamenty instrumentalne i wokalne;
- podejmuje próby ich wykonania wraz z pedagogiem;

6. Kształtowanie samodzielności w pracy

Uczeń:

- podejmuje próby opanowania pamięciowego wybranych utworów;
- rozumie związek pomiędzy fortepianem obowiązkowym a innymi przedmiotami ogólnomuzycznymi (harmonia, historia muzyki, kształcenie słuchu, analiza dzieła muzycznego);
- przygotowuje się do zajęć;
- wykorzystuje technologię informacyjną i komunikacyjną (nagrania muzyczne, zasoby nutowe, opracowania teoretyczne i inne) do samodzielnego rozwoju.

Kolejne lata nauki

1. Zdobywanie podstawowej wiedzy na temat budowy i historii instrumentu

Uczeń:

- potrafi wymienić i określić poszczególne części fortepianu;
- w oparciu o wskazówki pedagoga potrafi modyfikować brzmienie instrumentu;
- zna związek fortepianu z jego historycznymi pierwowzorami.

2. Kształcenie podstaw gry na fortepianie

Uczeń:

- czyni postępy w posługiwaniu się aparatem gry:
 - a) postawa przy instrumencie,
 - b) ułożenie rąk,
 - c) pozycja dłoni i palców,
 - d) swoboda nadgarstka,
 - e) koordynacja i niezależność rąk;
- zna podstawową notację muzyczną w kluczu wiolinowym i basowym:
 - a) przyporządkowuje nutę jako zapis graficzny właściwym klawiszom,
 - b) prawidłowo odczytuje rytm, znaki chromatyczne, takie jak: krzyżyk, bemol, kasownik,
 - c) zna zapis graficzny artykulacji, dynamiki i pedalizacji,
 - d) rozumie oznaczenia agogiczne;
- samodzielnie analizuje proste utwory pod względem budowy formalnej i przebiegu tonalnego.

3. Rozwój umiejętności technicznych i interpretacyjnych

Uczeń:

- opracowuje na lekcjach i przygotowuje samodzielnie utwory o różnych problemach technicznych:
 - a) biegłość palcowa,
 - b) gra dwudźwięków i akordów,
 - c) pochody pasażowe,
 - d) potrafi wykonać podstawowe ozdobniki;
- podejmuje próby stosowania prawidłowej techniki gry z wykorzystaniem:
 - a) artykulacji (portato, legato, staccato),
 - b) dynamiki,

- c) agogiki,
- d) stylistyki,
- e) frazowania,
- f) pedalizacji;

- stosuje zasady kształtowania dźwięku;
- wykonuje utwory w fakturze homofonicznej i polifonicznej;
- potrafi realizować dynamikę utworu;
- w oparciu o wskazówki pedagoga potrafi właściwie zinterpretować wykonywane utwory.

4. Kształcenie umiejętności gry a vista

Uczeń:

- wykazuje się większą samodzielnością podczas analizy utworu;
- kojarzy zapis nutowy z jego brzmieniem;
- samodzielnie rozczytuje krótkie utwory lub fragmenty utworów w kluczu wiolinowym i basowym;
- dba o poprawną realizację tekstu.

5. Kształcenie umiejętności w zakresie gry zespołowej

Uczeń:

- potrafi wykonać utwory na cztery ręce lub proste akompaniamenty instrumentalne i wokalne;
- rozumie rolę pianisty - solisty, ale także pianisty - kameralisty i pianisty - akompaniatora.

6. Kształtowanie samodzielności w pracy

Uczeń:

- opanowuje pamięciowo wybrane utwory;
- podczas pracy własnej włącza elementy wiedzy zdobytej na pozostałych przedmiotach ogólnomuzycznych;
- pracuje nad utworami samodzielnie
- uczestniczy w imprezach muzycznych i kulturalnych;
- wykorzystuje technologię informacyjną i komunikacyjną (nagrania muzyczne, zasoby nutowe, opracowania teoretyczne i inne) do samodzielnego rozwoju.

Ostatni rok nauki

1. Zdobyć podstawowej wiedzy na temat budowy i historii instrumentu

Uczeń:

- wymienia i określa poszczególne części fortepianu;
- zna możliwości brzmieniowe instrumentu;
- zna zarys historyczny instrumentu.

2. Kształcenie podstaw gry na fortepianie

Uczeń:

- prawidłowo posługuje się aparatem gry:
 - a) postawa przy instrumencie,
 - b) ułożenie rąk,
 - c) pozycja dłoni i palców,
 - d) swoboda nadgarstka,
 - e) koordynacja i niezależność rąk;
- zna podstawową notację muzyczną w kluczu wiolinowym i basowym:
 - a) przyporządkowuje nutę jako zapis graficzny właściwym klawiszom,
 - b) prawidłowo odczytuje rytm, znaki chromatyczne, takie jak: krzyżyk, bemol, kasownik,
 - c) zna zapis graficzny artykulacji, dynamiki i pedalizacji,
 - d) rozumie oznaczenia agogiczne;
- uczeń analizuje utwory pod względem budowy formalnej i przebiegu tonalnego.

3. Rozwój umiejętności technicznych i interpretacyjnych

Uczeń:

- realizuje utwory o różnych problemach technicznych:
 - a) biegłość palcowa,
 - b) gra dwudźwięków i akordów,
 - c) pochody pasażowe,
 - d) potrafi wykonać podstawowe ozdobniki;
- stosuje zasady techniki gry z wykorzystaniem:
 - a) artykulacji (portato, legato, staccato),
 - b) dynamiki,
 - c) agogiki,

- d) stylistyki,
- e) frazowania,
- f) pedalizacji;

- umiejętnie stosuje zasady kształtowania dźwięku;
- wykonuje utwory w fakturze homofonicznej i polifonicznej;
- potrafi właściwie rozplanować i realizować dynamikę utworu;
- interpretuje utwory zgodnie z ich stylem.

4. Kształcenie umiejętności gry *a vista*

Uczeń:

- dokonuje wstępnej analizy utworu;
- kojarzy zapis nutowy z jego brzmieniem;
- gra *a vista* proste utwory w kluczu wiolinowym i basowym;
- dba o poprawną realizację tekstu.

5. Kształcenie umiejętności w zakresie gry zespołowej

Uczeń:

- potrafi wykonać utwory na cztery ręce lub proste akompaniamenty instrumentalne i wokalne;
- współpracuje z pozostałymi muzykami, realizując spójną interpretację w zespole (agogika, dynamika, frazowanie).

6. Kształtowanie samodzielności w pracy

Uczeń:

- wykonuje z pamięci wybrane utwory;
- w samodzielnej pracy nad utworem wykorzystuje wiedzę zdobytą na innych przedmiotach (w szczególności ogólnomuzycznych);
- planuje i realizuje przedsięwzięcia muzyczne;
- wykorzystuje technologię informacyjną i komunikacyjną (nagrania muzyczne, zasoby nutowe, opracowania teoretyczne i inne) do samodzielnego rozwoju.